

**INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI
FUNDACJI NADZOROWANYCH
PRZEZ MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA
ZA 2022 ROK**

**NA PODSTAWIE NADEŚLANYCH SPRAWOZDAŃ MERYTORYCZNYCH
Z DZIAŁALNOŚCI FUNDACJI ZA 2022 ROK**

Opracowanie:
Katarzyna Kulikowska-Żuk

Warszawa, 10.10.2024 r.

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp	2
2.	Informacje ogólne	2
3.	Zakres nadzoru nad fundacjami ministra	3
3.1.	Wystąpienie do sądu z wnioskiem o orzeczenie zgodności działania fundacji z przepisami prawa i statutem oraz celem, w jakim została ustanowiona fundacja (art. 12 ust. 1 uof).....	3
3.2.	Wystąpienie do sądu o uchylenie uchwały zarządu fundacji, pozostającej w rażącej sprzeczności z celem lub postanowieniami statutu lub przepisami prawa; wstrzymanie wykonywania uchwały do czasu rozstrzygnięcia sprawy (art. 13 uof).....	3
3.3.	Wyznaczenie odpowiedniego terminu do usunięcia uchybień w działalności zarządu; żądanie dokonania w wyznaczonym terminie zmiany zarządu fundacji (art. 14 ust. 1 uof).	3
3.4.	Wystąpienie do sądu o zawieszenie zarządu i wyznaczenie zarządcy przymusowego (art. 14 ust. 2 uof).	3
3.5.	Minister kieruje do sądu wnioski w tym zakresie w przypadkach: bezskutecznego upływu terminu wskazanego w wezwaniu (np. pomimo wezwania przez Ministra, fundacja nie składa sprawozdania ze swojej działalności); dalszego uporczywego działania zarządu fundacji w sposób niezgodny z prawem, statutem lub celem organizacji. Kontrola nad działalnością fundacji będącej instytucją obowiązana w rozumieniu przepisów [5] o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w zakresie zgodności jej działania z przepisami tej ustawy (art. 14 ust. 2 uof).	4
3.6.	Wystąpienie z wnioskiem do sądu o likwidację fundacji (art. 15 ust. 2 uof).	4
4.	Działania nadzorcze Ministra klimatu i środowiska w 2022 roku	4
5.	Działania zmierzające do usprawnienia nadzoru nad fundacjami	5
6.	Analiza działalności fundacji	6
6.1.	Analiza sprawozdawczości	6
6.2.	Analiza głównych przedsięwzięć merytorycznych realizowanych przez fundacje w 2022 roku.	9
6.3.	Analiza danych finansowych z działalności fundacji za 2022 rok	10
6.4.	Organizacje pożytku publicznego analiza danych z działalności	14
7.	Informacja o zadaniach zleconych przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska fundacjom działającym w zakresie ochrony Środowiska i zrównoważonego zarządzania środowiskiem w 2021 roku.	18
8.	Wnioski końcowe.....	18

ZAŁĄCZNIKI:

1. WYKAZ FUNDACJI NADZOROWANYCH PRZEZ MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2022 R.

1. WSTĘP

Minister Klimatu i Środowiska sprawuje pośredni nadzór nad fundacjami, których cele statutowe związane są działaniami administracji rządowej: klimat, środowisko oraz energia [1]. Nadzór ten sprawowany jest na podstawie ustawy o fundacjach (uof) [2].

Zgodnie z „Regulaminem organizacyjnym Ministerstwa Klimatu i Środowiska” prowadzenie spraw z zakresu nadzoru Ministra nad fundacjami jest zadaniem Departamentu Edukacji i Komunikacji w Ministerstwie Klimatu i Środowiska (DEK).

Do 30 kwietnia 2024 r. sprawozdanie merytoryczne z działalności złożyło prawidłowo 451 z 863 fundacji, które miały taki obowiązek (tj. 52%). To o 14% mniej prawidłowo sporządzonych sprawozdań w stosunku do 2021 r. Sytuacja ta ma związek ze zmianami, jakie nastąpiły w zakresie ich sporządzania, podpisywania i przekazywania. Podobnie jak w ubiegłym roku, część sprawozdań, które wpływały do Ministerstwa Klimatu i Środowiska, została sporządzana w niezgodnie z obowiązującymi przepisami (np. w wersji papierowej albo elektronicznie, bez podpisu elektronicznego). Wpłynęło to na wydłużenie procesu uzyskania od fundacji poprawnych sprawozdań.

Podsumowanie nie zawiera sprawozdań złożonych po 30 kwietnia 2024 r.

2. INFORMACJE OGÓLNE

Mianem fundacji określa się organizację pozarządową o określonej formie prawnej. Jest ona powoływana, aby realizować użyteczne cele społeczne, niemające charakteru działalności gospodarczej.

Organy fundacji (zarządy) zobowiązane są do aktualizacji postanowień w statutach i odpowiednich wpisów w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS) w zakresie informacji o właściwym ministrze, a także do zgłaszania zmiany innych danych, zgodnie z przepisami ustawy o KRS [3].

Fundacje mają obowiązek składania corocznie właściwemu ministrowi sprawozdania merytorycznego ze swojej działalności (art. 12 ust. 2 uof).

Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wzoru sprawozdania [4], fundacje zobowiązane są do złożenia sprawozdania na jednolitym wzorze, w formie elektronicznej oraz opatrzenia dokumentu podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym lub podpisem osobistym.

[1] ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej, Dz. U. z 2024 r., poz. 1370 j.t.

[2] ustawa z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. z 2023, poz. 166 j.t.

[3] ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2024 r., poz. 979).

[4] rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie jednolitego wzoru formularza sprawozdania z działalności fundacji (Dz. U., poz. 2022 poz. 2791)

3. ZAKRES NADZORU NAD FUNDACJAMI MINISTRA

Uof nadaje Ministrowi Klimatu i Środowiska następujące uprawnienia pozwalające na kontrolę podległych mu fundacji, tj.:

3.1. Wystąpienie do sądu z wnioskiem o orzeczenie zgodności działania fundacji z przepisami prawa i statutem oraz celem, w jakim została ustanowiona fundacja (art. 12 ust. 1 uof).

Podstawą złożenia takiego wniosku jest posiadanie przez Ministra informacji o uchylaniu się przez fundację od obowiązków, nałożonych przepisami prawa.

Sytuacja ma miejsce m.in. gdy: fundacja nie wywiązuje się z obowiązku składania corocznego sprawozdania z działalności, uniemożliwiając prowadzenie nadzoru; nie udziela odpowiedzi na pisma organu nadzoru; prowadzi działania niezgodne z prawem, statutem oraz celem fundacji; nie podejmuje żadnej działalności od chwili zarejestrowania i uzyskania osobowości prawnej.

3.2. Wystąpienie do sądu o uchylenie uchwały zarządu fundacji, pozostającej w rażącej sprzeczności z celem lub postanowieniami statutu lub przepisami prawa; wstrzymanie wykonywania uchwały do czasu rozstrzygnięcia sprawy (art. 13 uof).

Odpisy uchwał przekazywane są wraz ze sprawozdaniem merytorycznym za rok ubiegły, stąd Minister ma ograniczoną możliwość do stosowania takiego działania w ramach nadzoru.

3.3. Wyznaczenie odpowiedniego terminu do usunięcia uchybień w działalności zarządu; żądanie dokonania w wyznaczonym terminie zmiany zarządu fundacji (art. 14 ust. 1 uof).

Uprawnienie ma zastosowanie w momencie, gdy działania zarządu fundacji w istotny sposób naruszają przepisy prawa lub postanowienia jej statutu albo działania zarządu są niezgodne z celem, w jakim została powołana fundacja.

3.4. Wystąpienie do sądu o zawieszenie zarządu i wyznaczenie zarządcy przymusowego (art. 14 ust. 2 uof).

Minister kieruje do sądu wnioski w tym zakresie w przypadkach: bezskutecznego upływu terminu wskazanego w wezwaniu (np. pomimo wezwania przez Ministra, fundacja nie składa sprawozdania ze swojej działalności); dalszego uporczywego działania zarządu fundacji w sposób niezgodny z prawem, statutem lub celem organizacji.

3.5. Kontrola nad działalnością fundacji będącej instytucją obowiązana w rozumieniu przepisów [5] o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w zakresie zgodności jej działania z przepisami tej ustawy (art. 14 ust. 2 uof).

Ustawa nakłada na Ministra obowiązek kontrolowania nadzorowanych fundacji (art. 130 ust. 2 pkt 3), na podstawie opracowanego rocznego planu kontroli (art. 131 ust. 1). Przy jego opracowaniu bierze się pod uwagę ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, określone w szczególności w krajowej ocenie ryzyka oraz w sprawozdaniu Komisji Europejskiej.

3.6. Wystąpienie z wnioskiem do sądu o likwidację fundacji (art. 15 ust. 2 uof).

Gdy cele fundacji zostały osiągnięte lub gdy środki finansowe i majątek na realizację celów zostały wyczerpane, fundacja zgodnie z zapisami statutu, powinna zostać zlikwidowana.

Jeśli statut fundacji nie przewiduje jej likwidacji albo postanowienia statutu nie są przestrzegane, Minister ma prawo wystąpić do sądu z wnioskiem o jej likwidację.

4. DZIAŁANIA NADZORCZE MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA W 2022 ROKU

Minister Klimatu i Środowiska z mocy Uof w 2022 roku nadzorował 1175 fundacji (wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r.), których cele statutowe były zgodne z zakresem działalności Ministra. Biorąc pod uwagę fundacje, które zostały zlikwidowane w 2022 r. oraz te dla których został ustalony zarządca przymusowy, finalnie sprawozdania za 2022 r. powinny przekazać 863 fundacje (z wyłączeniem fundacji OPP). Aktualny wykaz fundacji nadzorowanych przez Ministra Klimatu i Środowiska jest dostępny na stronie ministerstwa (www.gov.pl/klimat/nadzor-ministra-klimatu-nad-fundacjami) oraz na portalu Otwarte Dane (<https://dane.gov.pl/>).

Działania nadzorcze podejmowane przez DEK względem fundacji, polegały na analizie statutów nowych fundacji oraz zmian w statutach fundacji już istniejących. W sytuacji stwierdzenia nieprawidłowości występowało z wnioskiem do Sądu o orzeczenie zgodności działania fundacji z przepisami prawa i statutem oraz z celem, w jakim została ona ustanowiona. W przypadkach, gdy działania i cele fundacji nie były zbieżne z celami realizowanymi przez Ministra Klimatu i Środowiska, kierowane były do sądu wnioski o zmianę organu nadzorczego.

*Instytucją obowiązującą jest fundacja ustanowiona na podstawie Uof w zakresie, w jakim przyjmuje lub dokonuje płatności w gotówce o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10 000 euro, bez względu na to, czy płatność jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane.

[5] ustawa z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2023 r., poz. 1124 t.j.)

Sprawozdania merytoryczne analizowane były także pod względem kompletności i zgodności danych z rozporządzeniem [6]. Wyjaśniano z fundacjami pojawiające się błędy lub braki formalne. W przypadkach uporczywego niewywiązywania się przez fundację z obowiązku sprawozdawczości, konieczne było podjęcie czynności zmierzających do zawieszenia zarządu i wyznaczenia zarządcy przymusowego.

Tabela 1. Działania nadzorcze podjęte przez Ministra dotyczące 2022 roku

Typ działań	Liczba
analiza sprawozdań przekazanych przez fundacje	704
zapytania skierowane do Urzędu m. st. Warszawa o dane adresowe członków zarządu, rady i fundatorów fundacji	184
pisma skierowane do fundacji, w celu przypomnienia o terminie złożenia sprawozdania	144
wnioski do sądu o zawieszenie zarządu i wyznaczenie zarządcy przymusowego	28
wnioski do sądu o zmianę organu nadzoru	55
maile skierowane do fundacji z przypomnieniem o terminie składania sprawozdań	805

5. DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO USPRAWNIENIA NADZORU NAD FUNDACJAMI

Dzięki nowelizacji Uof, która wprowadziła obowiązek elektronicznego sporządzania, podpisywania i składania sprawozdań na ustalonym w rozporządzeniu wzorze, usprawnił się kontakt z Fundacjami, a tym samym nadzór nad nimi. Zarówno składane sprawozdania, jak i ich weryfikacja, są unormowane i spójne.

Realizowane są także działania prewencyjne, które polegają na bezpośrednim kontakcie z fundacjami, komunikacji mailowej i telefonicznej. Ich celem jest informowanie fundacji o zmianach w przepisach z zakresu nadzoru nad fundacjami oraz przypomnienie o terminie złożenia sprawozdań.

Działania nadzorcze polegające na składaniu wniosków do sądu o stwierdzenie niezgodności działania fundacji z przepisami prawa i statutem, bądź składania wniosków o zawieszenie zarządu, podejmowane są w ostateczności.

[6] rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie jednolitego wzoru formularza sprawozdania z działalności fundacji (Dz. U., poz. 2022 poz. 2791)

6. ANALIZA DZIAŁALNOŚCI FUNDACJI

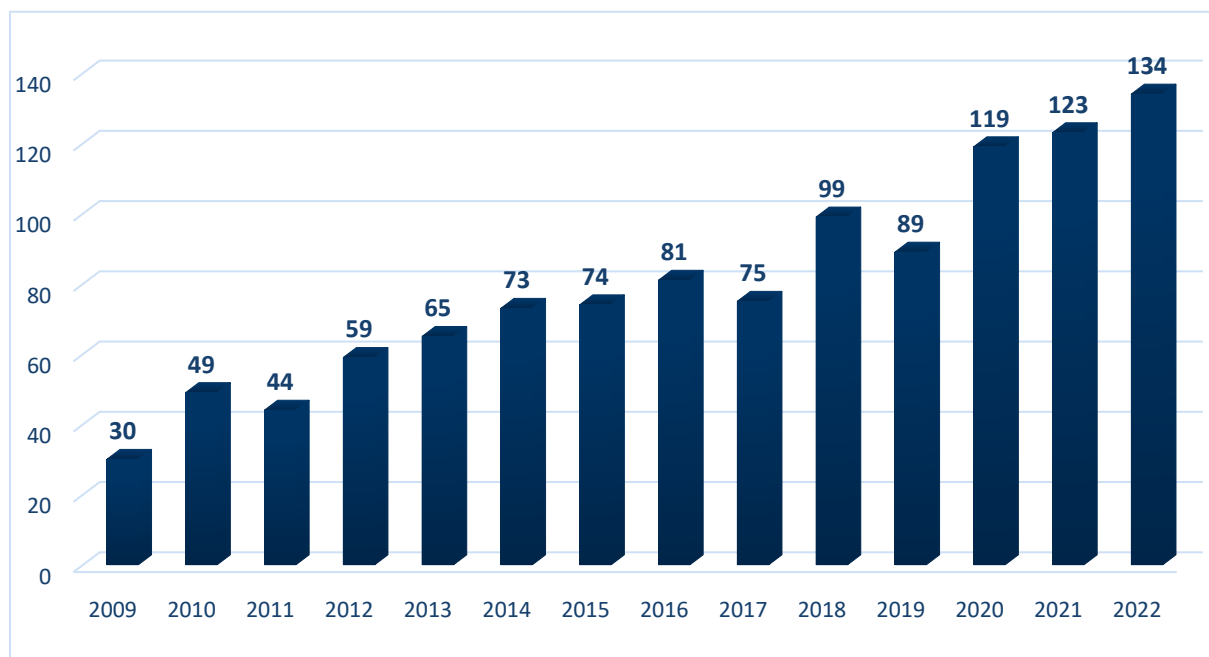
6.1. Analiza sprawozdawczości

Pierwsze, istniejące do dziś, fundacje ustanowione w dziedzinie szeroko pojętej ochrony środowiska zostały zarejestrowane w rejestrze fundacji w 1989 roku.

Minister Klimatu i Środowiska, wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku, nadzorował **1175** fundacji, z których **863** zobowiązane były do złożenia sprawozdania z swojej działalności za 2022 rok. Przekazało je **451** fundacji (tj. **52%**).

W Krajowym Rejestrze Sądowym w 2022 roku zarejestrowano 134¹ nowe fundacje, które określiły swój zakres działań jako zbieżny z działaniami administracji rządowej: klimat, energia lub środowisko. W 2022 i 2023 roku spod nadzoru Ministra Klimatu i Środowiska pod nadzór innych Ministrów przeszło 30 fundacji.

WYKRES 1. LICZBA NOWYCH FUNDACJI ZAREJESTROWANYCH W KRS W DANYM ROKU, KTÓRYCH CELE SĄ ZBIEŻNE Z CELAMI MKiŚ

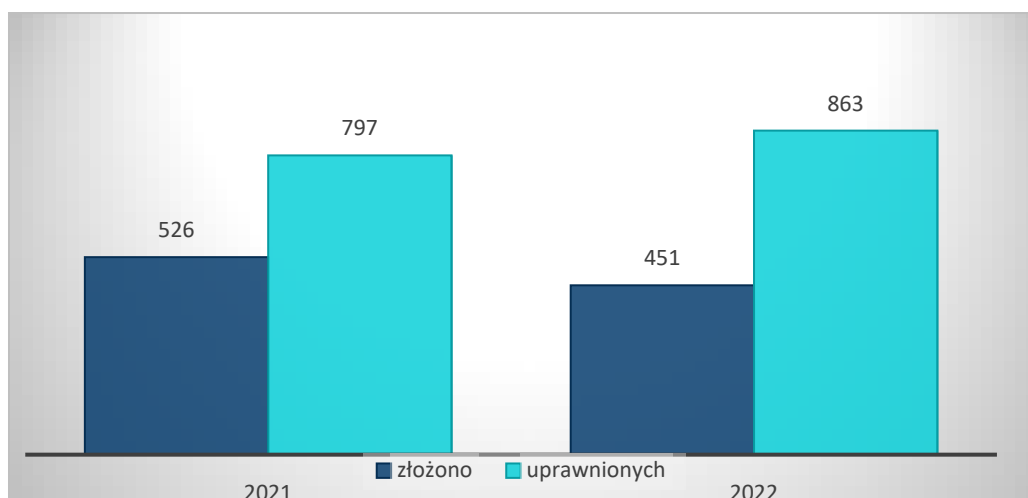

W porównaniu z 2021 rokiem liczba prawidłowo złożonych sprawozdań zmniejszyła się o **14%**. Miało to związek ze zmianami przepisów dotyczących sposobu ich sporządzania, podpisywania i przekazywania. Od 1 stycznia 2023 r. mogły być one składane wyłącznie w formie elektronicznej i na jednolitym wzorze. Część z nich była jednak nadal przekazana np. w wersji papierowej albo elektronicznie, bez podpisu elektronicznego, co wymagało nawiązania kontaktu z fundacją w celu uzyskania poprawnego sprawozdania.

WYKRES 2. LICZBA ZŁOŻONYCH SPRAWOZDAŃ W LATACH 2021-2022

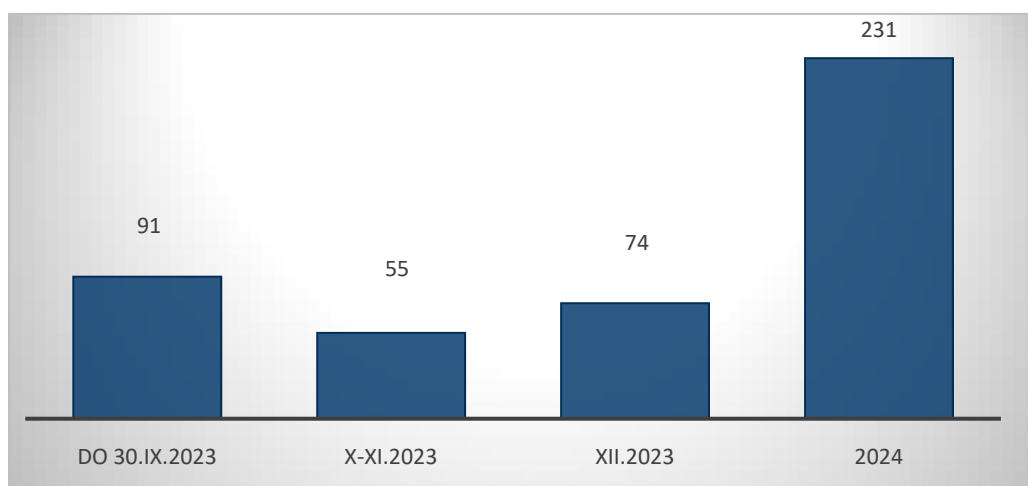
¹ Liczba fundacji zarejestrowanych w KRS do 31.12.2022 r. (nie uwzględnia fundacji, które zostały zlikwidowane lub zmieniły organ nadzoru).

Sprawozdania merytoryczne z działalności fundacji najczęściej składano w styczniu 2024 roku, czyli tuż po upływie terminu na dopełnienie tego obowiązku (wykres nr 3).

Najczęstszym wskazywanym przez zarządy fundacji usprawiedliwieniem dotyczącym niedotrzymania terminu dostarczenia sprawozdania merytorycznego do organu nadzorującego były: kłopoty organizacyjne (brak pracowników), zdrowotne, finansowe lub trudności w zebraniu niezbędnych danych.

WYKRES 3. STRUKTURA WPŁYWU SPRAWOZDAŃ ZA 2022 R.

Na podstawie Mapy nr 1 można zauważyć zależność pomiędzy liczbą fundacji w danym województwie, a liczbą ludności², co może być związane z możliwością dotarcia fundacji z jej celami statutowymi do jak największej liczby odbiorców. Zlokalizowanie fundacji w obrębie dużych metropolii ma również wpływ na możliwość pozyskania funduszy od ewentualnych sponsorów i darczyńców.

MAPA 1. LICZBA FUNDACJI WG WOJEWÓDZTW

² wg danych o zaludnieniu w danym województwie podanych przez GUS stan na 31 grudnia 2022 r. (<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/powierzchnia-i-ludnosc-w-przekroju-terytorialnym-w-2022-roku,7,18.html>)

6.2. Analiza głównych przedsięwzięć merytorycznych realizowanych przez fundacje w 2022 roku.

Przedsięwzięcia realizowane przez fundacje działające w obszarze środowiska, klimatu i energii w 2022 r., tak jak w latach ubiegłych, można podzielić na następujące kategorie, tj.:

- propagowanie ochrony środowiska,
- bezpośrednia działalność na rzecz ochrony środowiska,
- działalność badawcza,
- inna działalność,
- brak działalności w roku sprawozdawczym.

Duża część fundacji prowadzi jednocześnie działalność na kilku płaszczyznach, stąd ich działania mieszczą się w dwóch, a nawet trzech, wykazanych kategoriach aktywności.

Ze sprawozdań fundacji nadzorowanych przez Ministra Klimatu i Środowiska wynika, że 51% z nich zajmuje się propagowaniem ochrony środowiska, klimatu i energii. Najczęściej ich działania związane są ze wspieraniem inicjatyw ekologicznych, promowaniem nowoczesnych rozwiązań technologicznych, prowadzeniem działalności informacyjnej, wydawniczej, szkoleniowej i popularyzatorskiej w zakresie ochrony i zrównoważonego rozwoju środowiska, klimatu i energii.

Aż 26% fundacji wskazało, że nie prowadziło działalności statutowej. Jako przyczynę braku aktywności w tym zakresie fundacje wskazywały niezdolność uzyskania funduszy w roku sprawozdawczym, pozyskiwanie funduszy na cele realizowane w przyszłych latach, a także kwestie administracyjne związane z wyznaczeniem strategii na lata następne.

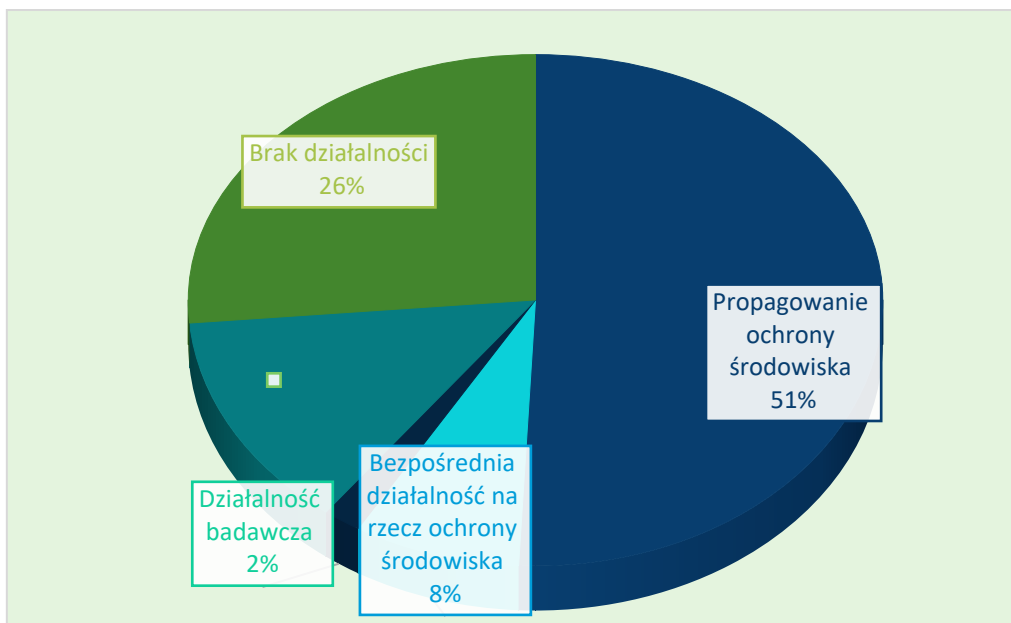
13% fundacji wykazało aktywność w prowadzeniu innej działalności, która była związana pośrednio z ochroną środowiska, klimatem lub energią, w większości o charakterze: edukacyjnym (stypendia dla studentów), społecznym (aktywizowanie społeczności, przeciwdziałanie bezrobociu), charytatywnym (np. pomoc osobom z niepełnosprawnościami) lub związaną z opieką nad chorymi i bezdomnymi zwierzętami. W tych przypadkach Minister Klimatu i Środowiska nie jest Ministrem właściwym ze względu na wykazany cel działania. Można jednak domniemywać, że w kolejnym okresie sprawozdawczym fundacje te będą realizowały swoje statutowe działania, zgodne z zakresem i celami ministra nadzorującego.

Jedynie 8% fundacji podjęło bezpośrednie działania na rzecz ochrony środowiska i klimatu stanowią. Ich głównym celem była ochrona zagrożonych gatunków roślin i zwierząt, sprząatanie terenów zielonych czy też informowanie o zdarzeniach mających negatywny wpływ na środowisko.

Najmniej liczną grupą (2%) są fundacje, których aktywność koncentruje się w obszarze działalności badawczej i naukowej. Zajmowały się one głównie opracowywaniem opinii, analiz, ekspertyz i prognoz. Wyniki ich badań są często wykorzystywane przy realizacji programów czy projektów dotyczących zagadnień ekologicznych i mających na celu optymalizację gospodarowania zasobami środowiska.

Wykres nr 5 przedstawia rozkład procentowy działań fundacji ze względu na najczęściej realizowane cele statutowe w 2022 roku. Podział procentowy aktywności fundacji od kilku lat rozkłada się na porównywalnym poziomie.

WYKRES 5. GŁÓWNE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ FUNDACJE W 2022 R.

6.3. Analiza danych finansowych z działalności fundacji za 2022 rok

Na podstawie danych uzyskanych ze sprawozdań merytorycznych z działalności fundacji za 2022 r. (patrz tabela nr 2), można stwierdzić, że zdecydowana większość fundacji (72,1%) rozporządza niewielkimi środkami finansowymi, tj. do 100 tys. zł.

Tylko 3 fundacje osiągnęły przychody powyżej 10 mln zł, co stanowiło 29,4 % łącznych przychodów w 2022 r. Również tylko 3 fundacje wydatkowały środki powyżej 10 mln zł, co stanowiło 29,8% sumy wszystkich wydatków fundacji nadzorowanych przez Ministra Klimatu i Środowiska.

TABELA 2. ŁĄCZNE PRZYCHODY I WYDATKI, STRUKTURA FUNDACJI W LATACH 2022

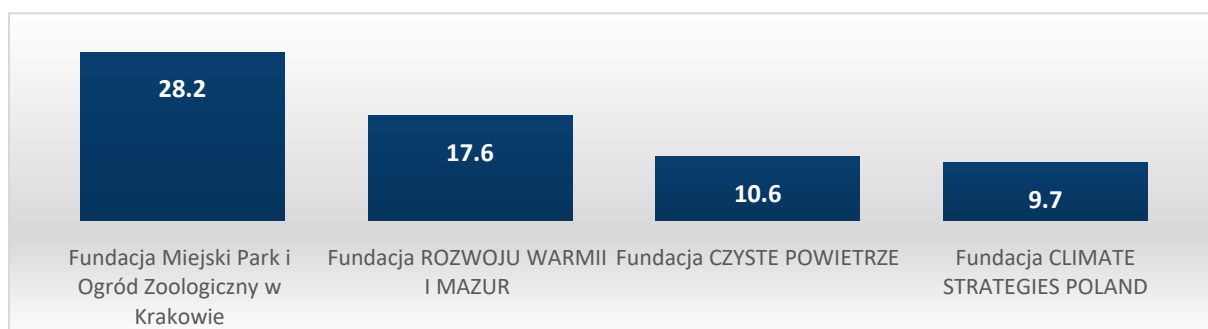
Przychody i wydatki	2022 rok			
	Liczba (przychody)	Przychód (w tys. zł)	Liczba (wydatki)	Wydatki (w tys. zł)
do 100 tys. zł	325 72,1%	3 982 2,1%	332 73,6%	4 435 2,8%
od 100 tys. do 1 mln zł	90 20,0%	28 029 14,6%	89 19,7%	28 306 17,9%
od 1 mln do 10 mln zł	33 7,3%	103 551 54,0%	27 6,0%	78 028 49,5%
ponad 10 mln zł	3 0,7%	56 355 29,4%	3 0,7%	46 932 29,8%
RAZEM	451	191 917	451	157 701

Fundacjami z najwyższymi przychodami w 2022 r. (patrz wykres nr 6) były Fundacja Miejski Park i Ogród Zoologiczny w Krakowie (28,2 mln zł) i Fundacja ROZWOJU WARMII I MAZUR (17,6 mln zł).

Na kolejnych miejscach uplasowały się Fundacje CZYSTE POWIETRZE (10,6 mln zł) oraz Fundacja CLIMATE STRATEGIES POLAND (9,7 mln zł).

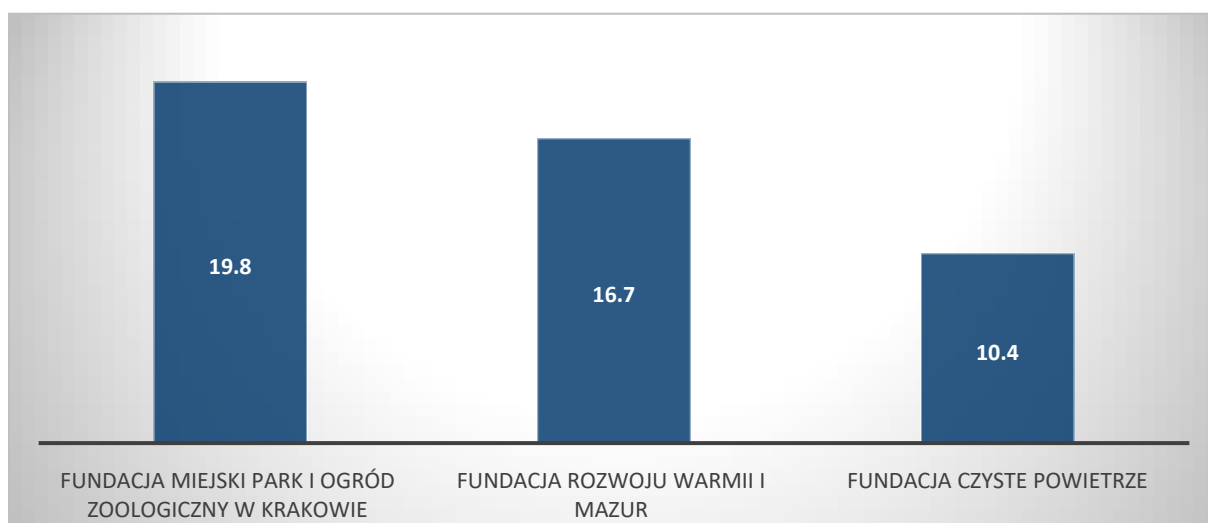
Powyższe dane nie obejmują fundacji OPP.

WYKRES 6. FUNDACJE O NAJWIĘKSZYCH UZYSKANYCH PRZYCHODACH (W MLN ZŁ) W 2022 R.

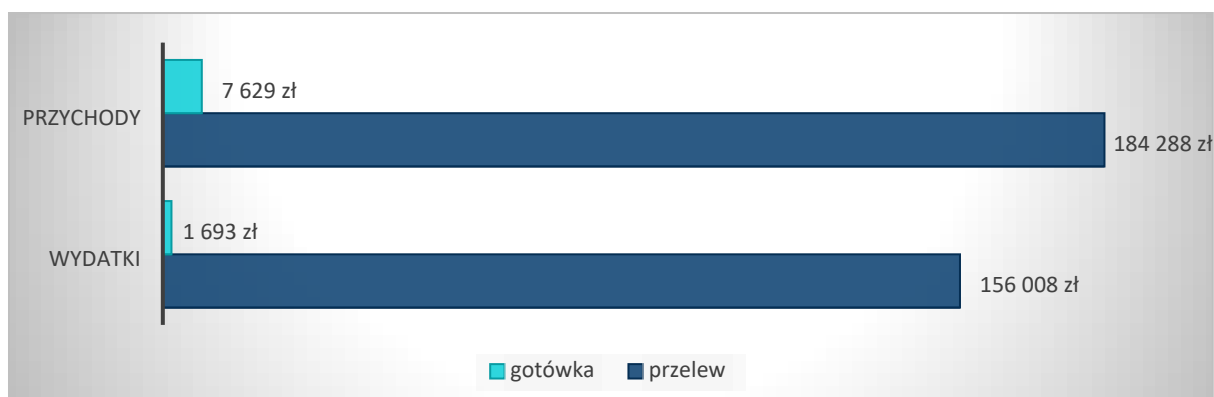
Z kolei wydatki powyżej 10 mln zł wykazały w 2022 r. 3 fundacje (patrz wykres nr 7). Były to: Fundacja Miejski Park i Ogród Zoologiczny w Krakowie (19,8 mln zł), Fundacja ROZWOJU WARMII I MAZUR (16,7 mln zł) i Fundacja CZYSTE POWIETRZE (10,4 mln zł).

WYKRES 7. FUNDACJE O NAJWIĘKSZYCH WYDATKOWANYCH KWOTACH STATUTOWYCH (W MLN ZŁ) W 2022 R.

Jak wynika z danych fundacji w 2022 r., najczęstszą formą rozliczeń był przelew (patrz wykres nr 8). W roku sprawozdawczym na rachunki bankowe fundacji wpłynęło ponad 184 mln zł, natomiast wpływy w gotówce wyniosły przeszło 7 mln zł. Wydatki, podobnie jak przychody, były dokonywane również głównie w formie bezgotówkowej i wyniosły ok. 156 mln zł. Z kolei wydatki gotówkowe nie przekroczyły kwoty 1,7 mln zł.

WYKRES 8. WYDATKI I PRZYCHODY W 2022 R. WZGLĘDEM FORMY PŁATNOŚCI

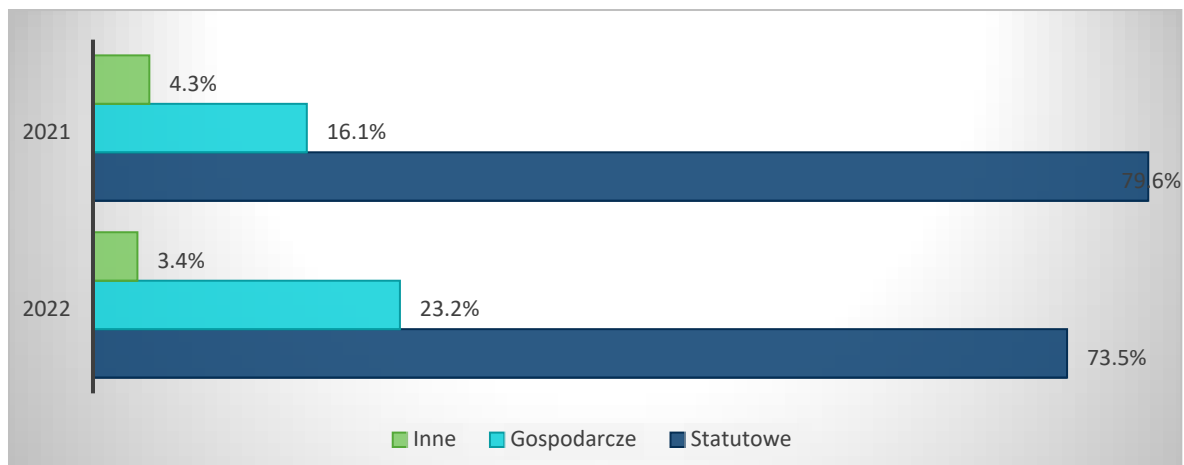
W 2022 roku, podobnie jak w poprzednich latach, największy udział w przychodach fundacji miały wpływy na działalność statutową (składki, darowizny, dotacje, odpłatna działalność w ramach celów statutowych), które stanowiły 73,5% sumy wszystkich wpływów fundacji. Przychody z prowadzonej przez fundację działalności gospodarczej wyniosły 23,2% ogólnej sumy przychodów, natomiast pozostałe przychody to 3,4% wpływów (m.in. przychody finansowe).

W 2022 roku, jak i w latach ubiegłych, największy udział w przychodach fundacji (patrz tabela nr 3) miały wpływy na działalność statutową (składki, darowizny, dotacje, odpłatna działalność w ramach celów statutowych), które stanowiły 70,6 % sumy wszystkich wpływów fundacji. Przychody z prowadzonej przez fundację działalności gospodarczej to zaledwie 17,1 % ogólnej sumy przychodów, natomiast pozostałe przychody to 12,3% wpływów (m.in. przychody finansowe).

TABELA 3. ŹRÓDŁO ORAZ STRUKTURA PRZYCHODÓW W LATACH 2021-2022

Źródła przychodów	2022 rok		2021 rok	
	(w tys. zł)	%	(w tys. zł)	%
Statutowe	141 040	73,5%	168 671	79,6%
Gospodarcze	44 443	23,2%	28 331	16,1%
Inne	6 434	3,4%	10 113 566	4,3%
RAZEM	191 916 845	100%	207 116 154	100%

WYKRES 9. PORÓWNANIE STRUKTURY PRZYCHODÓW FUNDACJI W LATACH 2021-2022

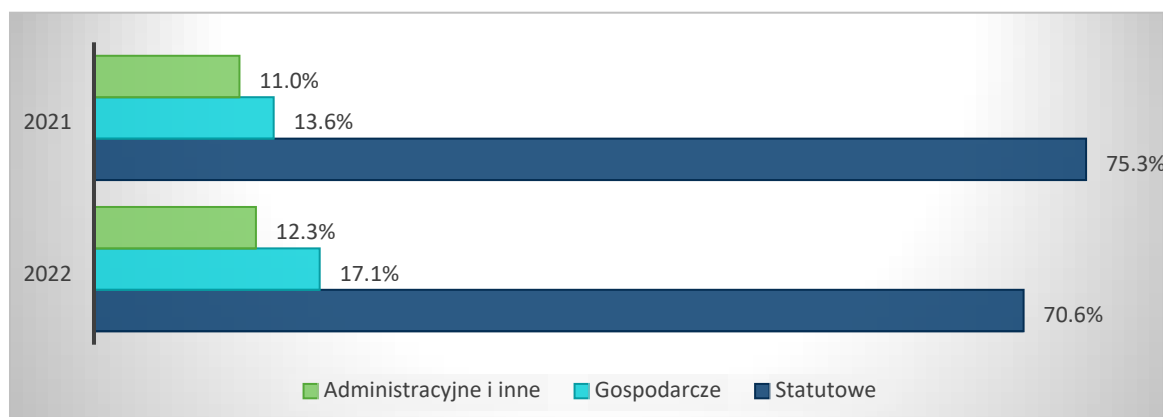

Struktura wydatków fundacji za 2021 rok (patrz tabela nr 4) przedstawia się następująco: 75,3% - wydatki na cele statutowe; 13,7% - wydatki na cele gospodarcze; 11% - wydatki związane z kosztami administracyjnymi i innymi, w tym: czynsze, wynagrodzenia, koszty finansowe. Wydatki fundacji w 2021 i 2020 roku kształtowały się na porównywalnym poziomie.

TABELA 4. CELE WYDATKÓW FUNDACJI ORAZ ICH STRUKTURA W LATACH 2021-2022

Cele wydatków	2022 rok		2021 rok	
	(w tys. zł)	%	(w tys. zł)	%
Statutowe	111 293	70,57%	142 080	75,32%
Gospodarcze	27 022	17,13%	25 733	13,64%
Administracyjne i inne	19 387	12,29%	20 834	11,04%
RAZEM	157 701 744	100%	188 646 515	100%

WYKRES 10. PORÓWNANIE STRUKTURY WYDATKÓW FUNDACJI W LATACH 2021-2022

6.4. Organizacje pożytku publicznego analiza danych z działalności

Organizacja pożytku publicznego (w skrócie OPP) to organizacja pozarządowa, której sąd rejestrowy (Krajowy Rejestr Sądowy, w skrócie KRS) przyznał, na jej wniosek, status pożytku publicznego. Z chwilą uzyskania tego statusu, organizacji przysługuje prawo do otrzymywania 1% podatku. Jednocześnie organizacja nabywa dodatkowe obowiązki w zakresie sprawozdawczości merytorycznej i finansowej. Fundacja posiadająca status organizacji pożytku publicznego zamieszcza sprawozdanie merytoryczne w rejestrze prowadzonym przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego najpóźniej do 15 lipca następnego roku, w stosunku do roku sprawozdawczego. Fundacja OPP jest zwolniona z obowiązku składania sprawozdania z działalności właściwemu ministrowi. Minister Klimatu i Środowiska nadzorował w 2022 roku 51 fundacji mających status organizacji pożytku publicznego.

Według danych, wydatki fundacji OPP za 2022 rok przedstawiają się następująco: cele statutowe (78%), cele gospodarcze (2,1%), koszty administracyjne i inne (19,9%).

Podobnie w przychodach fundacji największy udział miały wpływy na działalność statutową (składki, darowizny, dotacje, odpłatna działalność w ramach celów statutowych), które stanowiły 72,6% sumy wszystkich wpływów fundacji OPP. Przychody z prowadzonej przez fundację działalności gospodarczej to 4,5% ogólnej sumy przychodów OPP. Pozostałe przychody, tj. 22,9% wpływów, stanowiły m.in. przychody finansowe.

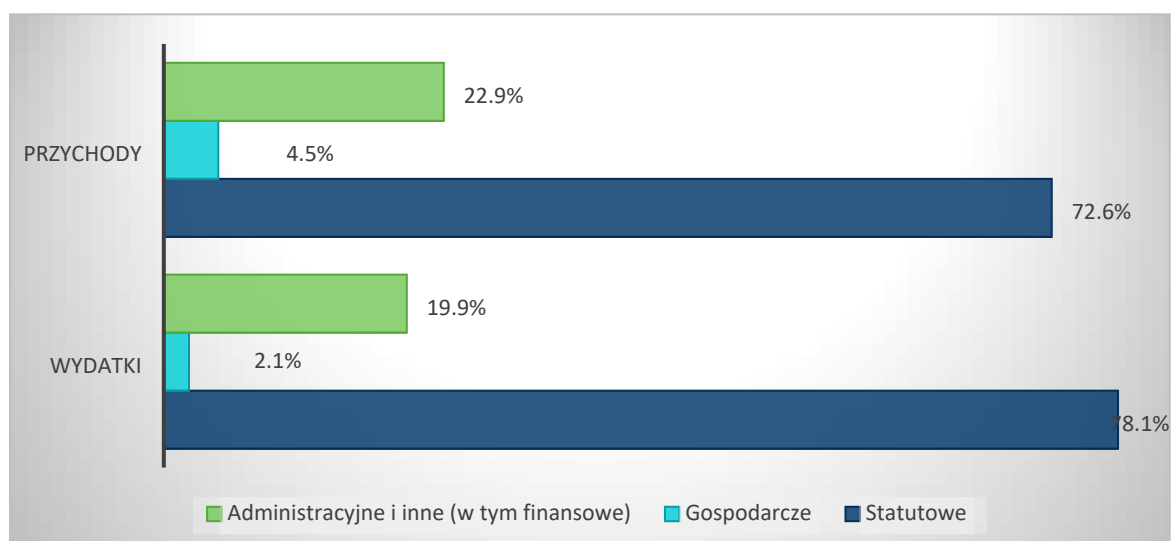
TABELA 5. CELE WYDATKÓW FUNDACJI OPP ORAZ ICH STRUKTURA W 2022 ROKU

Cele wydatków OPP	2022 rok	
	(w tys. zł)	%
Statutowe	72 024	78%
Gospodarcze	1 901	2,1%
Administracyjne i inne	18 340	19,9%
RAZEM	92 264	100%

TABELA 6. ŹRÓDŁA PRZYCHODÓW FUNDACJI OPP ORAZ ICH STRUKTURA W ROKU 2022

Źródła przychodów OPP	2022 rok	
	(w tys. zł)	%
Statutowe	101 787	72,6%
Gospodarcze	6 243	4,5%
Inne, finansowe	32 100	22,9%
RAZEM	140 130	100%

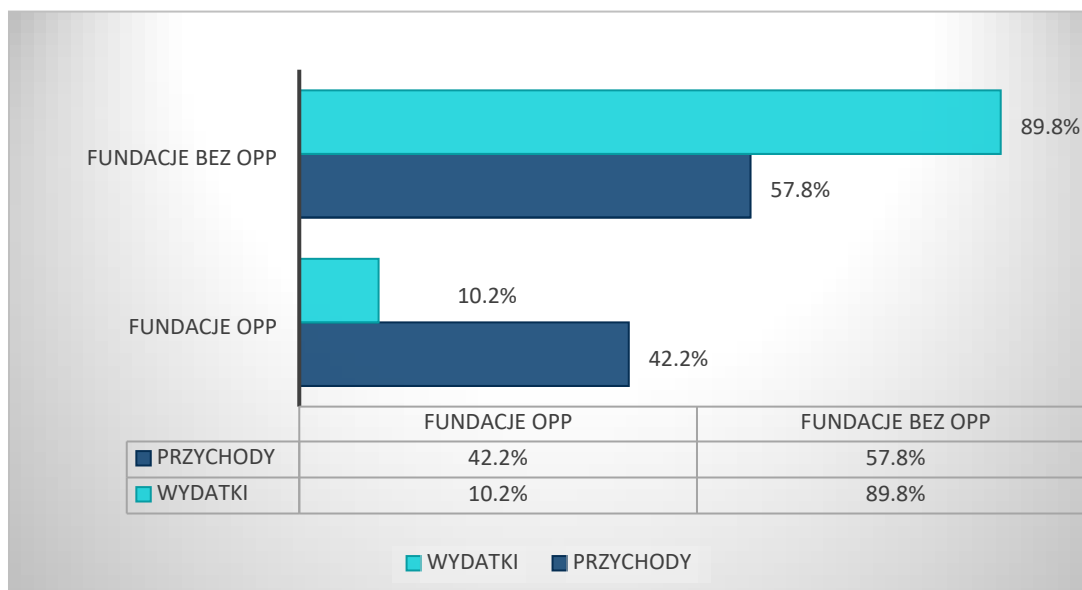
WYKRES 11. PORÓWNANIE WYDATKÓW I PRZYCHODÓW FUNDACJI OPP ZA 2022 R.

Przychody fundacji OPP w 2022 r. wyniosły ponad 42% ogólnych przychodów fundacji podlegających nadzorowi Ministra Klimatu i Środowiska. Wydatki natomiast stanowiły 10,2% ogólnych kosztów, jakie poniosły fundacje w 2022 roku.

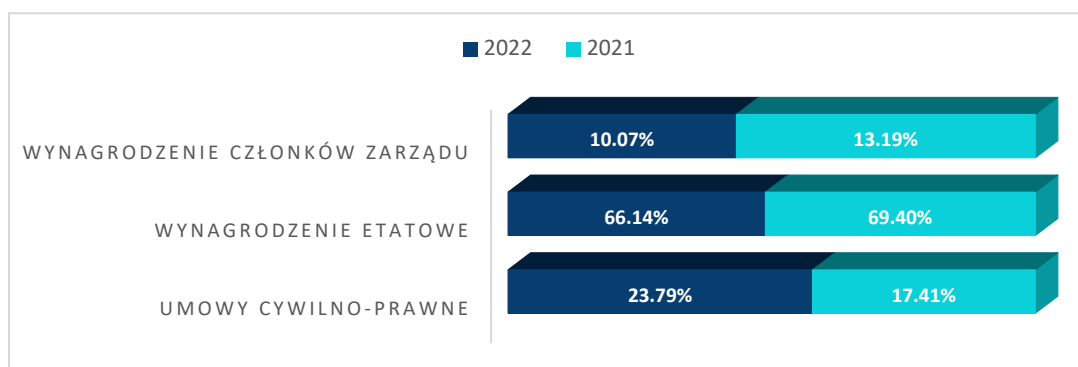

WYKRES 12. WYDATKI I DOCHODY FUNDACJI OPP ZA 2022 R. W ZESTAWIENIU Z FUNDACJAMI BEZ OPP

W 2022 r. 38 fundacji zatrudniało pracowników etatowych (w sumie 481 osób; łączna wartość wypłaconych wynagrodzeń ponad 37 mln zł), a 108 na podstawie umów cywilnoprawnych (umowy zlecenie i o dzieło; łączna wartość przekroczyła 13 mln zł). Z kolei 44 fundacje wypłaciły wynagrodzenie członkom organu zarządzającego o łącznej kwocie 5,7 mln zł (patrz wykres nr 13).

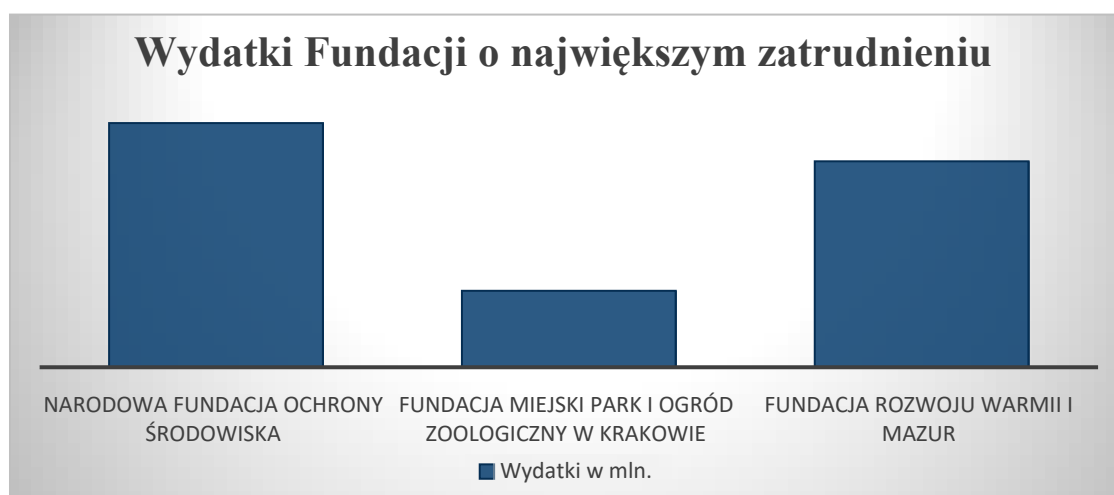
WYKRES 13. WYDATKI NA WYNAGRODZENIE LATACH 2021-2022

WYKRES 14. FUNDACJE ZATRUDNIAJĄCE W 2022 R. Z NAJWIĘKSZĄ LICZBĄ PRACOWNIKÓW ETATOWYCH

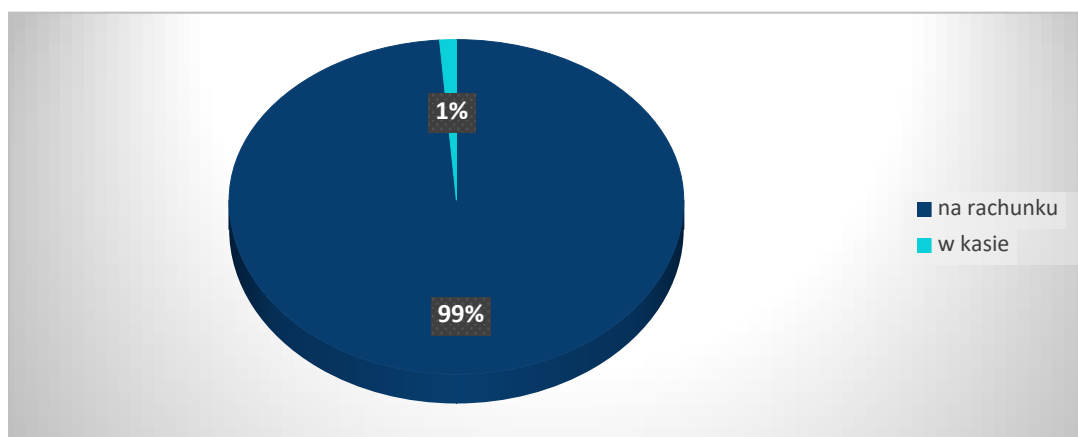

WYKRES 15. WYDATKI FUNDACJI O NAJWIĘKSZYM ZATRUDNIENIU W 2022 R.

Na 31 grudnia 2022 roku, organizacje pozarządowe na rachunkach bankowych zgromadziły kwotę blisko 72 mln zł, co stanowiło 99% wszystkich środków zgromadzonych przez fundacje (w kasach fundacji zgromadzono niemal 0,87 mln zł). Zebrane dane pochodzą wyłącznie od fundacji (bez Organizacji Pożytku Publicznego, które nie mają obowiązku ujawniania stanu finansowego na koniec roku).

WYKRES 16. STAN FINANSOWY NA 31 GRUDNIA 2022 R.

7. INFORMACJA O ZADANIACH ZLECONYCH PRZEZ MINISTERSTWO KLIMATU I ŚRODOWISKA FUNDACJOM DZIAŁAJĄCYM W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA I ZRÓWNOWAŻONEGO ZARZĄDANIA ŚRODOWISKIEM W 2021 ROKU.

W 2022 roku Ministerstwo Środowiska nie zlecało zadań fundacjom działającym w zakresie ochrony środowiska, klimatu i zrównoważonego zarządzania środowiskiem.

8. WNIOSKI KOŃCOWE

Sprawozdania merytoryczne z działalności za 2022 rok złożyło **451 fundacji** (tj. 52%).

Fundacje, które prowadzą działalność statutową i realizują swoje cele (w tym także fundacje najwyższych przychodach i wydatkach) w większości przypadków wypełniają narzucony przez Uof obowiązek składania sprawozdań.

W związku z wprowadzeniem jednolitego wzoru sprawozdań oraz zmianą sposobu ich składania (tj. wyłączenie elektronicznie), niemal 80% sprawozdań wpływających po 1 stycznia 2023 roku została złożona nieprawidłowo. Wymagało to składania przez fundacje wyjaśnień lub ponownego, zgodnego z obowiązującymi przepisami, przekazania sprawozdania.

Pomimo działań podjętych przez pracowników DEK, które polegały na wysłaniu do Fundacji mejli z informacją o zmianach przepisów wprowadzonych nowelizacją ustawy, zdecydowana większość z nich nie dostosowała się do obowiązujących wymogów.

W celu usprawnienia nadzoru nad Fundacjami, na stronie Ministerstwa został zamieszczony wzór przedstawiający, jak w prawidłowo wypełnić i złożyć sprawozdanie. Można go pobrać na stronie: <https://www.gov.pl/web/klimat/sprawozdawczosc>.

Zgodnie z postanowieniami Uof, zadaniem organu nadzorczego jest podejmowanie działań polegających na egzekwowaniu od fundacji działalności zgodnej z prawem, statutem oraz celem, dla którego fundacja została ustanowiona. Obowiązujące przepisy regulujące nadzór Ministra Klimatu i Środowiska nad fundacjami nie dają jednak możliwości jego szybkiego i skutecznego sprawowania. Faktyczne instrumenty w tym zakresie posiada jedynie sąd, pod warunkiem wystąpienia przez ministra nadzorującego ze stosownym wnioskiem. Z doświadczenia Ministerstwa Klimatu i

Środowiska wynika, że bez znaczących zmian przepisów Uof, nadających organom faktyczne uprawnienia do sprawowania skutecznego nadzoru nad fundacjami, nadzór ten będzie nadzorem formalnym, charakteryzującym się bardzo małą skutecznością.

W 2022 roku, tak jak w latach ubiegłych, wykonywanie obowiązków nadzorczych było skoncentrowane w szczególności na:

- działaniach zmierzających do uzyskania od fundacji sprawozdań oraz ich merytorycznej poprawności i zgodności z wymogami obowiązującego w tym zakresie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości;
- informowaniu o obowiązujących przepisach prawnych w zakresie tworzenia i rejestrowania fundacji, procedurach likwidacyjnych, obowiązkach z zakresów sprawozdawczości, itp.;
- wnioskowaniu do sądu w sprawach zbadania zgodności działania fundacji z przepisami prawa, statutem i celem, zawieszenia zarządu fundacji i wyznaczenia zarządcy przymusowego oraz likwidacji fundacji;
- zaskarżaniu wadliwych postanowień o zarejestrowaniu fundacji (głównie, ze względu na błędne wskazanie Ministra Klimatu i Środowiska jako organu nadzoru);
- współpracy z organami administracji rządowej i samorządowej oraz organami ścigania w celu zwalczania niezgodnych z prawem działań podległych Ministrowi fundacji.